

УДК 616.12-005.4-052-054

В.К. Тащук,**О.С. Полянська,****Т.М. Амеліна**

Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет", м. Чернівці

**НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ КАФЕДРИ
ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ, ФІЗИЧНОЇ
РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА СПОРТИВНОЇ
МЕДИЦИНИ****Ключові слова:** кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини, наукові досягнення.**Резюме.** У статті наводяться дані про наукові досягнення співробітників кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини з часу її створення.

Кафедра госпітальної терапії № 2 створена 1 жовтня 1994 року на базі обласних кардіологічного та діагностичного центрів, з 1995 року перейменована на кафедру кардіології Буковинської державної медичної академії. На кафедрі почали працювати такі видатні вчені: професор, доктор медичних наук В.К. Тащук, професор, доктор медичних наук І.К. Владковський, доктор медичних наук, доцент С.В. Білецький, кандидат медичних наук О.С. Полянська. Розпочали свою роботу асистентами О.Ю. Поліщук (згодом кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини, керівник медико-психологічного центру, головний позаштатний спеціаліст Департаменту охорони здоров'я та цивільного захисту населення з медичної психології та психотерапії), І.О. Маковійчук (згодом головний лікар обласного клінічного кардіологічного диспансеру, головний позаштатний спеціаліст Департаменту охорони здоров'я з кардіології, кандидат медичних наук), С.І. Гречко (згодом доцент кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини, кандидат медичних наук). У подальшому склад кафедри змінювався - став самостійно очолювати кафедру сімейної медицини професор, доктор медичних наук С.В. Білецький. До складу кафедри увійшли: професор М.Г. Триняк, асистент Л.П. Сидорчук (згодом професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри сімейної медицини). Викладацький склад поповнився генерацією таких учених, як асистент Т.О. Кулик (Ілащук) (сьогодні - професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб Буковинського державного медичного університету). З 2009 р. кафедра була трансформована і набуває назву: кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини Буковинського державного медичного університету. Сьогодні колектив кафедри складається з 12 осіб, серед яких завідувач кафедри,

професор В.К. Тащук, професор кафедри О.С. Полянська, доценти О.Ю. Поліщук, С.І. Гречко, П.Р. Іванчук, Т.М. Амеліна, І.Т. Руснак, Г.І. Хребтій, асистенти О.І. Гулага, О.М. Гінгуляк, старший лаборант Аль Салама Мухамед Васек, лаборант М.Г. Мігай.

Кафедру з моменту її створення очолює доктор медичних наук, професор Тащук Віктор Корнійович, випускник Чернівецького медичного інституту, який пройшов етапи клінічної ординатури, аспірантури і докторантури в Інституті кардіології ім. М.Д. Стражеска АМН України, захистив кандидатську дисертацію на тему "Клініко-функціональна діагностика нестабільної стенокардії, оцінка ефективності обзидану" в 1988 році та докторську дисертацію на тему "Клінічні і морфофункціональні детермінанти рестабілізації перебігу гострих форм ІХС при тривалому спостереженні" в 1993 році, звання професора кафедри госпітальної терапії присуджено в 1996 році. Віктор Корнійович є членом Нью-Йоркської академії наук, Указом Президента України № 445 від 16 червня 2009 року присвоєне почесне звання "Заслужений лікар України". Результатом потужного наукового потенціалу та титанічної праці В.К. Тащука є понад 27 патентів і 1070 публікацій, з яких близько 150 англомовних, під його керівництвом захищені дві докторські і 23 кандидатські дисертації. Наукові інтереси проф. В.К. Тащука пов'язані з клініко-функціональними, морфофункціональними, гомеостазіологічними і хронобіологічними дослідженнями в кардіології, які викладені в монографії "Медичні та біологічні проблеми невідкладної кардіології", "Основи електрокардіографії", посібнику з кардіології для іноземних студентів, монографії з функціональної діагностики, навчальних посібниках "Електрокардіографія. Основи діагностики" та "Пособие по кардиологии для иностранных студентов", монографіях "Гострий коронарний синдром: діагностика, лікування, реабілітація", "Клініко-функ-

ціональні методи дослідження серцево-судинної системи", "Кардіоваскулярні ускладнення у хворих на хронічну хворобу нирок", "Гострий інфаркт міокарда. Ускладнення", "Реєстрові дослідження малих міст України: діагностика, лікування", "Електрокардіографія. Основи діагностики", навчальному посібнику "Приклади формулювання терапевтичних діагнозів", англомовні видання - монографія "Basic of ECG" та навчальний посібник "Understanding of ECG". Професор В.К.Ташук постійно бере участь у конгресах Європейського товариства кардіологів, а також навчальних програмах Європейського товариства кардіологів.

Активно працює професор кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації, спортивної медицини Полянська Оксана Степанівна, яка у 2000 р. захистила докторську дисертацію "Порівняльні аспекти розвитку, перебігу різних форм ішемічної хвороби серця та оптимізація їх лікування", вчене звання професора присвоєно у 2003 р. Наукові дослідження професора О.С.Полянської присвячені оптимізації лікувальної тактики у хворих на ішемічну хворобу серця із супутнім хронічним обструктивним захворюванням легень на різних етапах медичної реабілітації шляхом використання алгоритмів індивідуалізованої медикаментозної та немедикаментозної терапії, нових методик фізичних тренувань із врахуванням вегетативного статусу, показників ехокардіографії, функції зовнішнього дихання, вираженості порушень процесів ліпопероксидації та антиоксидантного захисту, окисної модифікації білків, протеолітичної та фібринолітичної активності плазми крові, ендотеліальної дисфункції, що дає можливість прогнозувати перебіг захворювань, запобігати процесам ремоделювання лівого шлуночка та бронхів [2, 8]. О.С.Полянська має значну кількість наукових праць - понад 500, а також 2 підручники, 2 монографії, 6 посібників, 3 винаходи, 21 патент на корисну модель.

Високий науковий потенціал колективу кафедри дозволив залучити до дослідницької роботи вісім практичних лікарів, що захистили кандидатські дисертації. За період існування кафедри з 1994 р. виконано 4 докторські і 25 кандидатських дисертацій. Практичній охороні здоров'я підготовлено 35 клінічних ординаторів, 11 магістрів медицини, 10 аспірантів, 1 докторанта.

З 1995 року на кафедрі постійно виконуються планові наукові дослідження, серед завершених такі науково-дослідні роботи (НДР): "Статеві та вікові детермінанти ішемічної хвороби серця: реєстр Північної Буковини, клініко-функціональні аспекти" (2006 р.), "Клініко-патогенетичні та ней-

ромесенджерні механізми розвитку та реалізації серцевої недостатності в умовах гострого коронарного синдрому та стабільної стенокардії з оптимізацією лікувальної тактики та визначенням прогностичних предикторів" (2011 р.), "Патогенетичне лікування ішемічної хвороби серця, запобігання серцевій недостатності за впливу депресивних розладів та хроноциркадності - реєстр малих міст України" (2013 р.).

На сьогоднішній день колективом кафедри виконуються два наукові дослідження: НДР за бюджетні кошти "Нейрогуморальні порушення при гострому інфаркті міокарда на тлі гіпертонічної хвороби і ниркової дисфункції, оптимізація лікування та профілактика ускладнень" (2014-2016) та ініціативна НДР "Патогенетичне обґрунтування медикаментозного лікування хворих на ішемічну хворобу серця з урахуванням нейрогуморальних чинників факторів ризику та супутніх захворювань на стаціонарному та амбулаторному етапі реабілітації" (2012-2016 рр.).

Метою наукових досліджень на різних етапах їх виконання було покращення якості життя кардіологічних хворих, створення реєстру інфаркту міокарда (ІМ) на Буковині, комп'ютерне моделювання періодики розвитку ІМ, вивчення ролі вазопресорних механізмів у реалізації коронарних інцидентів та оптимізація медикаментозної та немедикаментозної терапії з урахуванням виявлених змін. Обстежувалися пацієнти, які надійшли в обласний клінічний кардіологічний диспансер із дослідженням клінічних особливостей перебігу ішемічної хвороби серця (ІХС), нестабільної та стабільної стенокардії, ліпідного спектра крові, вазоактивних гормонів, хроноциркадних особливостей виникнення больового синдрому, ішемії міокарда, порушень ритму серця. Проведено підбір економічно обґрунтованої адекватної терапії зі зменшенням кількості ліжко-днів і покращенням якості життя хворих. Вивчено хроноритмологічні особливості виникнення ішемії міокарда, больового синдрому, аритмічних ускладнень при ІХС. Вивчено психологічні особливості у хворих на ІМ із визначенням рівня тривожності: особистісної та ситуативної. Виявлені маркери ранньої діагностики формування аневризми лівого шлуночка при ІМ і ранньої діагностики гіпертрофії лівого шлуночка при артеріальній гіпертензії, що дає можливість зменшити смертність і покращити прогноз у хворих на гострий ІМ (ГІМ). Виділені особливості формування проявів серцевої недостатності при ГІМ, оцінено роль вазоактивних речовин (альдостерону, передсердного натрійуретичного пептиду, ангіотензину II, фактора Вілебранда), їх співвідношення з клінічними проя-

вами, біохімічними та інструментальними показниками та вплив на стратегію ведення ІМ [1, 4, 7].

Проведено обстеження пацієнтів із використанням власного програмного забезпечення і вивченням варіабельності серцевого ритму, дисперсії інтервалу QT, змін сегмента ST і зубця T з виділенням маркерів перебігу захворювання у хворих на ІХС на фоні артеріальної гіпертензії при поєднанні з хронічною хворобою нирок при різних стадіях ниркової дисфункції. Використані показники електрокардіограми: кут β_1 , β_2 та коронарний індекс, які запропоновані і описані в заявлених патентах на корисну модель, що дає можливість прогнозувати перебіг ГІМ, стабільної та нестабільної стенокардії [3, 5, 6, 9].

Колективом кафедри систематично організуються та проводяться конференції під егідою ННЦ "Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска" АМН України, Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика.

З 2010 р. до кафедри приєднали курс фізичного виховання, результатом спільної роботи стало суттєве збільшення наукового доробку колективу спортсменів, який у 2015 р. становив 102 наукові праці (порівняно, у 2011 р. - 12, 2012 р. - 32, 2013 р. - 41, 2014 р. - 71 друкована робота).

На кафедрі функціонує студентський науковий кардіологічний гурток, учасниками якого в різні роки були майбутні співробітники кафедри; студенти, вихованці гуртка, неодноразово посідали призові місця на наукових студентських форумах як в Україні, так і за її межами.

Література. 1. Бойчук Т.М. Артеріальна гіпертензія - проблема сьогодення / Т.М. Бойчук, В.К. Ташук // Бук. мед. вісник. - 2013. - № 2. - С. 3-8. 2. Вплив дисфункції ендотелію на основні патогенетичні механізми прогресування ішемічної хвороби серця при поєднанні з хронічним

обструктивним захворюванням легень / В.К. Ташук, Т.М. Амеліна, О.С. Полянська [та ін.] / Укр. кардіол. ж. - 2013. - № 3. - С. 39-42. 3. Гострий інфаркт міокарда. Ускладнення / За ред. Ташука В.К. - Чернівці: Книги XXI. - 2012. - 220 с. 4. Приклади формулювання терапевтичних діагнозів / За ред. Ташука В.К. - БДМУ, 2012. - 284 с. 5. Дисфункція синусового вузла - можливості черезстравохідної електрокардіостимуляції / В.К. Ташук, П.Р. Іванчук, Мухамед Аль Салама [та ін.] // Клін. анат. та операт. хірургія. - 2013. - № 2. - С. 22-26. 6. Особливості змін інструментально-лабораторних показників у хворих на ішемічну хворобу серця з підвищеною масою тіла / В.К. Ташук, Н.А. Турубарова-Леунова, О.П. Дінова [та ін.] // Бук. мед. вісник. - 2013. - № 2. - С. 137-140. 7. Ташук В.К. Віддалені результати при використанні антагоністів альдостерону у хворих на інфаркт міокарда / В.К. Ташук, О.С. Полянська, О.І. Гулага // Гал. мед. вісник. - 2013. - Т. 20, № 1. - С. 23-25. 8. Ташук В.К. Реєстр інфаркту міокарда: роль дисплазії сполучної тканини / В.К. Ташук, О.С. Полянська // Клін. анат. та операт. хірургія. - 2013. - № 2. - С. 54-59.

НАУЧНЫЕ ДОСТИЖЕНИЯ КАФЕДРЫ ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЫ, ФИЗИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ И СПОРТИВНОЙ МЕДИЦИНЫ

В.К. Ташук, О.С. Полянская, Т.Н. Амелина

Резюме. В статье представлены данные о научных достижениях сотрудников кафедры внутренней медицины, физической реабилитации и спортивной медицины со времени ее создания.

Ключевые слова: кафедра внутренней медицины, физической реабилитации и спортивной медицины, научные достижения.

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF THE DEPARTMENT OF INTERNAL MEDICINE, PHYSICAL REHABILITATION AND SPORT MEDICINE

V.K. Tachuk, O.S. Polianska, T.N. Amelina

Abstract. The article gives information about scientific achievements of the department of internal medicine, physical rehabilitation and sport medicine staff from the moment of its creation.

Key words: department of internal medicine, physical rehabilitation and sport medicine, scientific achievements.

Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University", Chernivtsi

Clin. and experim. pathol.-2016.-Vol.15,№2(56).p.1.-P.251-253.

Надійшла до редакції 11.04.2016

Рецензент – проф. Т.О. Ілашук

© В.К. Ташук, О.С. Полянська, Т.М. Амеліна, 2016